

Revidering av taxor för miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsynsverksamhet

Förslag från miljö- och hälsoskyddsnämnden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt miljöbalken, livsmedelslagstiftningen, lagen om åtgärder mot förorening från fartyg, lagen om sprängämnesprekursorer, lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa, strålskyddslagen samt marknadskontroll, fastställs i enlighet med bilaga 1-9 till utlåtandet, att gälla från och med den 1 januari 2025.

Föredragande borgarrådet Åsa Lindhagen

Sammanfattning av ärendet

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade den 11 juni 2024 att föreslå att kommunfullmäktige beslutar höja timtaxan för tillsyn enligt miljöbalken från 1 410 kr/tim till 1 450 kr/tim, vilket motsvarar en höjning med 2,8 procent. Timtaxan för livsmedelskontroll föreslås höjas från 1 720 kr/timme till 1 790 kr/timme, vilket motsvarar en höjning med 4,1 procent. De föreslagna timtaxehöjningarna beror enbart på kostnadsökningar, främst på grund av ökade lönekostnader, administrativa kostnader, sociala avgifter, lokalkostnader och IT-kostnader.

Nämnden föreslår ett bemyndigande från kommunfullmäktige att årligen ha möjlighet att indexjustera avgifterna med Sveriges Kommuners och Regioners Prisindex kommunal verksamhet (PKV) samt göra ändringar av mindre betydelse genom nämndbeslut.

Eftersom att taxorna i ärendet är en del av kommunal författningssamling som beslutas av kommunfullmäktige ska miljö- och hälsoskyddsnämnden även fortsättningsvis hemställa taxorna för beslut till kommunfullmäktige.

Beredning

Ärendet har initierats av miljö- och hälsoskyddsnämnden och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret bedömer att justeringarna av taxorna för 2025 är motiverade utifrån kostnadsläget, principen om att verksamhetsutövare ska betala tillsynsavgifter som motsvarar den faktiska tidsåtgången och de fasta avgifterna samt för att bibehålla en hög intäktsfinansieringsgrad.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Förslaget innebär en justering av taxan för att upprätthålla en taxenivå som motsvarar lagstiftningens krav på självkostnadsfinansiering, där målet är full kostnadstäckning. Stockholms stad tillhör de kommuner som har högst självfinansieringsgrad för tillsyn enligt miljöbalken och kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningarna, utan att tillhöra de kommuner som har de högsta timtaxorna, vilket är ett tydligt tecken på ett effektivt arbete. På samma gång uppvisar miljö- och hälsoskyddsnämndens båda myndighetsområden också mycket goda resultat i de årliga NKI-mätningarna (Nöjd Kund Index), vilket är mycket positivt.

Bilagor

1. Taxa från och med den 1 januari 2025 för Stockholms miljö- och hälsoskyddsnämnds verksamhet enligt miljöbalken, dnr KS 2024/772-3.1
2. Taxa från och med den 1 januari 2025 för Stockholms miljö- och hälsoskyddsnämnds kontroll enligt livsmedels och foderlagstiftningen, dnr KS 2024/772-3.2
3. Taxa från och med den 1 januari 2025 för Stockholms miljö- och hälsoskyddsnämnds tillsynsverksamhet enligt lagen om åtgärder mot förorening från fartyg, dnr KS 2024/772-3.3
4. Taxa från och med den 1 januari 2025 för Stockholms miljö- och hälsoskyddsnämnds tillsynsverksamhet enligt lagen om sprängämnesprekursorer, dnr KS 2024/772-1.5
5. Taxa från och med den 1 januari 2025 för Stockholms miljö- och hälsoskyddsnämnds tillsynsverksamhet enligt lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa, dnr KS 2024/772-1.6
6. Taxa från och med den 1 januari 2025 för Stockholms miljö- och hälsoskyddsnämnds tillsynsverksamhet enligt strålskyddslagen, dnr KS 2024/772-1.7
7. Taxa från och med den 1 januari 2025 för Stockholms miljö- och hälsoskyddsnämnds marknadskontroll, dnr KS 2024/772-1.8
8. Timavgift med underlag för beräkning av avgiften enligt miljöbalken m.m., dnr KS 2024/772-1.9
9. Timavgift med underlag för beräkning av avgiften enligt livsmedels- och foderlagstiftningen, dnr KS 2024/772-1.10

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande av borgarråden Christofer Fjellner och Dennis Wedin (båda M) och borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Inflation, höga räntor och högre skatter är några av anledningarna till att det blivit allt dyrare att vara företagare i Stockholm. Samtidigt har många av stadens taxor ökat. Det är viktigt att staden upplevs som lösningsorienterad, serviceinriktad och informativ vad gäller tillsynsverksamheten. Det är även av stor vikt att företagarna upplever sig ha god kommunikation med stadens olika instanser – ett område där det de senaste åren funnits mer att önska.

Moderaterna tror också att det finns goda möjligheter att effektivisera mycket av miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsynsverksamhet – inte minst för att på så vis kunna minska antalet timmar företagare behöver debiteras för tillsynsverksamheten.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 4 december 2024

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Särskilt uttalande av Christofer Fjellner, Jonas Nilsson (båda M), Jan Jönsson och Isabel Smedberg-Palmqvist (L) som är likalydande med Moderaternas och Liberalernas gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande av Nike Örbrink (KD) som är likalydande med Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Miljö- och hälsoskyddsnämnden gör årligen en revision av taxorna för tillsynen som nämnden ansvarar för. De föreslagna revideringarna gäller taxebestämmelserna för miljöbalkstillsyn respektive livsmedelskontroll och syftar till att anpassa bestämmelserna till förändringar i rättsläget samt efter det tillsyns- respektive kontrollbehov som finns baserat på de verksamheter som är baserade i staden. Justeringen av taxenivåerna syftar till att bibehålla en hög intäktskostnadstäckning enligt principen att verksamhetsutövare ska betala tillsynsavgifter som motsvarar den faktiska tidsåtgången.

Det faller inom kommunfullmäktiges rådighet att bestämma om avgifter för kommunens kostnader för prövning och tillsyn enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen. Fullmäktiges handlingsutrymme vid bestämmande av taxan regleras dock av regeringsformen, kommunallagen och miljölagstiftningen. Detta innebär att avgifterna måste stå i rimlig proportion till de kostnader som en verksamhetsutövare åsamkar tillsynsmyndigheten.

Taxa enligt miljöbalken

Taxan för tillsyn enligt miljöbalken föreslås justeras från 1 410 kr/tim till 1 450 kr/tim, vilket motsvarar en höjning med 2,8 procent. Den föreslagna timtaxehöjningen beror uteslutande på kostnadsökningar som framförallt utgörs av ökade lönekostnader men även lokalkostnader, IT-kostnader och övriga gemensamma kostnader.

Taxa enligt livsmedels- och foderlagstiftningen

Taxan för livsmedelskontrollen föreslås justeras från 1 720 kr/timme till 1 790 kr/timme, vilket motsvarar en höjning med 4,1 procent. Den föreslagna timtaxehöjningen beror enbart på kostnadsökningar. Detta utgörs framförallt av ökade lönekostnader, ökade administrativa kostnader, ökade sociala avgifter, ökade lokalkostnader samt IT-kostnader.

Ekonomiska konsekvenser

De föreslagna timtaxehöjningarna beror på kostnadsökningar, främst på grund av ökade kostnader för personal, IT och gemensamma kostnader. Enligt förslaget beräknar nämnden att intäkterna för livsmedelskontrollen och miljöbalkstillsynen sammantaget ökar med cirka 2,0 mnkr och är en funktion av taxeökning (3,6 mnkr) i kombination med volymförändring (-1,6 mnkr). Taxeökningen krävs för att bibehålla täckningen av förvaltningens kostnader för existerande och kommande debiterbar tillsynsverksamhet. Detta är en nettoökning av taxan efter samtliga vidtagna effektiviseringar. Volymförändring kan delvis balanseras med ett minskat antal inspektörer.

Avseende taxan för miljöbalkstillsyn föreslås ett förtydligande av fastighetsägarens ansvar att betala avgift med anledning av tillsyn över områdesskydd. Mindre

justeringar av tabellerna 1:A och 1:B föreslås med anledning av ändringar i tillsynsbehov och anpassning efter ny och ändrad lagstiftning.

Avseende taxan för tillsyn enligt lagen om åtgärder mot förorening från fartyg föreslås att taxan kompletteras med ett förtydligande om att avgiftsbesluten gäller omedelbart om inte något annat följer av beslutet. Vidare ändras grunden för rätten att överklaga avgiftsbesluten till 40 § förvaltningslagen (2017:900).

För taxorna enligt marknadskontrollagstiftningen, strålskyddslagen (2018:396), lagen (2006:1570) om internationella hot mot människors hälsa och tillsyn enligt lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer föreslås inga ändringar av taxebestämmelsernas lydelse inom ramen för denna revision. Dessa fortsätter sålunda tillsvida gälla i sina nuvarande respektive ordalydelser. Taxerevisionen får emellertid en indirekt effekt på dessa taxor, eftersom timtaxan för dessa tillsynsområden är knuten till den nivå som gäller enligt miljöbalkstaxan. Denna uppräknings sker dock utan att taxorna behöver revideras.

Möjlighet till indexreglering och ändringar av mindre betydelse genom nämndbeslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår att det införs en möjlighet för nämnden att justera taxenivån för respektive taxa motsvarande prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Formuleringarna följer de förslag som rekommenderas av Sveriges Kommuner och Regioner, SKR.

En jämförelse från år 2010 till idag visar att nämndens livsmedelstaxa i genomsnitt har höjts med 3,05 procent per år, vilket är lika mycket som ovan nämnda index. Miljötaxan har höjts med i snitt 3,23 procent, vilket är en marginell skillnad mot PKV-index.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden avser att inför varje kommande revision göra en bedömning om en indexhöjning med tillräcklig säkerhet kan anses motsvara de kostnader nämnden förutser för det kommande året.

En möjlighet till indexhöjning innebär att frågan om taxehöjning inte behöver behandlas av kommunfullmäktige varje år. I linje med ambitionen att reducera taxenärendena till kommunfullmäktige föreslås därför också en möjlighet för nämnden att vid behov besluta om ändringar av mindre betydelse i samtliga dess taxor förutom livsmedelstaxan. För livsmedelstaxan bedöms en sådan justering inte inrymmas i gällande bemyndigande enligt vilket beslut om taxan ska tas av kommunfullmäktige.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade den 11 juni 2024 om *Revidering av taxor för miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsynsverksamhet* och har hemställt ärendet till kommunfullmäktige för beslut.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 11 juni 2024 följande.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår att kommunfullmäktige fastställer taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt miljöbalken, livsmedelslagstiftningen, lagen om åtgärder mot förorening från fartyg, lagen om sprängämnesprekursorer, lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa, strålskyddslagen samt marknads kontroll, enligt tjänsteutlåtandets bilaga 1-7, att gälla från och med den 1 januari 2025

Särskilt uttalande av Elin Hjelmestam (L) och Torbjörn Erbe m.fl. (M), se Reservationer m.m.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 17 maj 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Bakgrund

Taxa enligt miljöbalken

Den befintliga taxan för verksamhet enligt miljöbalken (1998:808) togs fram efter det att miljöbalken infördes år 1999 och taxan trädde i kraft den 1 februari 2001. Taxebestämmelserna har sedan dess löpande justerats och anpassats efter ny och ändrad lagstiftning och rättspraxis. Vidare har beloppen årligen justerats för att kompensera för nämndens allmänna kostnadsökning, särskilt avseende löner.

Taxa enligt livsmedels- och foderlagstiftningen

För livsmedelskontrollen infördes den 1 januari 2007 en taxa för nämndens verksamhet enligt livsmedels- och foderlagstiftningen i enlighet med de EU-förordningar som utgör grunden i den europeiska livsmedelslagstiftningen. Taxan baseras sedan den 1 januari 2022 på efterhandsdebitering. Livsmedelstaxan har sedan 2009 legat på en högre nivå än miljöbalkstaxan eftersom kostnaden för inspektörernas restid enligt regelverket inte ska debiteras som kontrolltid, utan inkluderas i timavgiften.

Taxa enligt lagen (2006:1570) om internationella hot mot människors hälsa

Tillsynsområdet har sin grund i den numera upphävda karantänlagstiftningen från 1989. Nuvarande taxa enligt lagen om internationella hot mot människors hälsa antogs år 2008 och fastställdes till samma timavgift som den enligt miljöbalkstaxan. Sedan dess har taxan löpande genomgått vissa redaktionella justeringar, men grunden är alltjämt densamma och timtaxan har även fortsatt följa den nivå som gäller enligt miljöbalkstaxan.

Taxa enligt strålskyddslagen (2018:396)

Nämnden har sedan hälsoskyddslagens (1982:1080) tid haft visst ansvar för strålskydd. Nuvarande taxa enligt strålskyddslagen (2018:396) avser nämndens tillsyn vad gäller radon i fastigheter samt solarier och är omarbetad sedan den nya

strålskyddslagen tillkom år 2018. Timtaxan följer den nivå som gäller enligt miljöbalkstaxan.

Taxa enligt lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer

Sedan den 2 september 2014 gäller särskilda regler för produkter som innehåller vissa kemiska ämnen, s.k. sprängämnesprekursorer. Reglerna har sin grund i förordning 98/2013/EU som förbjuder eller begränsar privatpersoners möjlighet att köpa vissa ämnen. Det är kommunens ansvar att utöva tillsyn över de verksamhetstyper som säljer aktuella substanser till enskilda och denna tillsyn ska vara avgiftsfinansierad. Taxan enligt lagen om sprängämnesprekursorer avser nämndens tillsyn i den delen och följer miljöbalkstaxan vad gäller belopp.

Taxa enligt marknadskontrollagstiftningen

Som ett led i att uppnå fri rörlighet för varor inom EU har unionen beslutat om ett stort antal gemensamma regler med produktkrav och enhetliga standarder som gäller på hela den inre marknaden. Med marknadskontroll avses myndigheters kontroll av att produkter som har släppts ut på marknaden överensstämmer med de specifika produktkrav som gäller för dem. Kommunerna ska utföra kontroll av information och märkning avseende kemiska produkter, varor och förpackningar hos verksamheter som omfattas av kommunernas tillsynsansvar enligt miljöbalken samt produktkontroll av vissa mobila maskiner och tobaksprodukter inom kommunernas ansvarsområde. Marknadskontrollen ska finansieras med avgifter med stöd av ett särskilt bemyndigande i lagen (2014:140) med bemyndigande att meddela vissa föreskrifter om marknadskontroll av varor och annan närliggande tillsyn. Taxan enligt marknadskontrollagstiftningen avser nämndens tillsynsverksamhet i den delen och följer miljöbalkstaxan vad gäller belopp.

Taxa för tillsyn enligt lagen om åtgärder mot förorening från fartyg

Från och med 1 maj 2023 är kommuner utpekade som tillsynsansvariga enligt lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg, LÅFF, vad gäller fritidsbåtshamnar. Taxan för denna tillsyn gäller sedan 1 januari 2024. Taxan följer uppbyggnaden i nämndens övriga taxor och timtaxan följer den nivå som gäller enligt miljöbalkstaxan.

Grundläggande principer för arbetet med taxerevisionen

Förvaltningen genomför årligen en revision av nämndens samtliga taxor avseende såväl taxebestämmelser som taxenivåer. Syftet är att identifiera och föreslå anpassningar av taxorna efter förändringar i rättsläget, såväl lagstiftning som praxis, samt efter det tillsynsrespektive kontrollbehov som finns baserat på de verksamheter som är aktiva i staden. Den befintliga principen för taxesättningen är att varje verksamhet ska betala avgifter som motsvarar den faktiska tidsåtgången för nämndens tillsyn och kontroll. En grundregel är därför att verksamhetsutövarna som betalar fast avgift över tid ska få tillsyn och kontroll som motsvarar den betalda avgiften.

Full avgiftsfinansiering av tillsynen respektive kontrollen är en grundläggande princip enligt miljöbalken och EU-rätten. Denna princip bygger på att det är förorenaren som ska betala (polluter pays principle). Utgångspunkten är att avgifterna ska täcka en myndighets kostnader för framförallt kontroll- och tillsynsverksamhet samt prövning enligt lagstiftningen.

Principen innebär visserligen inte att full självfinansiering av all tillsynsverksamhet kan uppnås i praktiken. Arbete med överprövning av nämndens beslut och ogrundade klagomål är två exempel på områden som behöver finansieras med skattemedel. Förvaltningens föresats är ändock att behålla en hög självkostnadstäckning. Förvaltningen bedriver även ett kontinuerligt effektiviseringsarbete av de egna administrativa rutinerna och av tillsyns- och kontrollarbetet generellt.

Justering av timtaxorna

Generella grunder för justering av timtaxorna Timtaxan ska enligt självkostnadsprincipen motsvaras av nämndens kostnader för tillsyn och kontroll. Mot denna bakgrund görs varje år en justering av de olika timtaxorna för att i möjligaste mån spegla nämndens faktiska kostnader för denna verksamhet.

Faktorer som påverkar taxornas utveckling är främst centrala kostnader, till exempel inom IT, hyresökningar, ökad administration samt förändring av antal årsarbetare som kostnaderna fördelas på. IT-kostnader får en allt större betydelse för förvaltningens kostnadsstruktur genom ökade kostnader för drift, utveckling och digitalisering. Även den årliga löneöversynen bidrar till de ökade kostnaderna. Som jämförelse kan nämnas att medianlönen 2023 för miljöförvaltningens tillsyns- och kontrollpersonal låg på 39 800 kr, vilket ligger något över länets medianlön om 39 775 kr.

Lönerörelsen, förhandling mellan fack och arbetsgivare, 2023 slutade i att industrin slöt avtal om 7,4 procents löneökningar över två år, s.k. ”märket”. För 2024 är det förhandlade lönepåslaget 3,3 procent. Då Stockholm stad följer detta avtal påverkas förvaltningens personalkostnader och således bidrar detta, som en av flera beräkningsparametrar, att justeringen av taxan för 2025 blir högre än tidigare år.

Justering av taxa för tillsyn enligt miljöbalken

I enlighet med självkostnadsprincipen föreslås timtaxan justeras från 1 410 kr/timme till 1 450 kr/timme, dvs. en ökning med 2,8 procent. Den föreslagna timtaxehöjningen beror uteslutande på kostnadsökningar, främst p.g.a. att löneökning i enlighet med det så kallade ”industri-märket” dvs. 4,1 procent för 2023 och 3,3 procent 2024. De sociala avgifter som del av lönekostnaderna ökade relativt kraftigt mellan år 2022 och 2023 drivet av pensionsavsättningar framförallt. Denna höga nivå på 46,4 procent på personalomkostnadsplägget ligger oförändrad för 2024 och bedöms även vara oförändrad 2025. Övriga kostnader som ökat är bl.a. kopplat till lokaler, IT och övriga gemensamma kostnader.

För samtliga verksamheter, d.v.s. såväl de som betalar årsavgift som de som debiteras timavgift, pågår kontinuerligt arbete med att utveckla arbetssätten i tillsynen, bl.a. med syftet att hålla nere kostnaderna för företagen.

Kostnaderna för tillsynen fördelas på tre typer av tid:

1. Timmar som utförs direkt mot tillsynsobjekt och som utgörs av konkreta insatser som den enskilde verksamhetsutövaren kan iaktta.
2. Tillsyn som inte kan debiteras verksamhetsutövarna, exempelvis tillsyn på grund av obefogade klagomål och remisser till prövningsinstanser i överklagade ärenden och tillståndsärenden hos länsstyrelsen och mark- och miljödomstolen. Denna del av tillsynsarbetet bekostas istället av skattemedel.
3. Indirekt tillsynstid avseende hela tillsynsområden mer allmänt, t.ex. allmän planering av tillsynsarbetet för olika områden, branschrapporter, fortbildning m.m. Hela kostnaden för denna indirekta tillsynstid ligger i själva timtaxan och finansieras därmed gemensamt av tillsynsobjekten.

SKR har tagit fram prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som underlag vid beräkningen av kostnadsökningar i kommunala verksamheter. PKV tas fram genom att priserna för löner, material och tjänster samt köpt verksamhet viktas till ett genomsnittligt pris, se figur 1 nedan.

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Arbetskraftskostnad*	1,9	2,7	6,7	5,7	-0,7	2,2
Övrig förbrukning**	4,2	10,0	3,8	2,6	2,4	2,5
Prisindex kommunal verksamhet***	2,6%	4,9%	5,8%	4,7%	0,3%	2,3%

Figur 1: PKV för åren 2021-2026

* Kvalitetsjusterad lönekostnadsförändring inkl. förändring i arbetsgivaravgifter.

** 50 % lönekostnadsförändring och 50 % KPIF, konsumentprisindex med fast ränta för prognosåren.

*** Observera att prognosen uppdateras vid varje ny skatteunderlagsprognos, ca fem gånger per år, varmed indexet kan komma att förändras för såväl innevarande som kommande år.

Förvaltningen tillämpar dock inte indexuppräknig utan gör istället en grundlig årlig taxeöversyn baserat på prognostiserade kostnader. Årets föreslagna taxehöjning för tillsyn enligt miljöbalken är således högre än PKV:s prognos för 2025. Det förklaras bland annat av att förvaltningens kostnader för lokaler, administration och personal ökar mer än de generella kostnadsökningarna som ligger till grund för SKR:s senaste

indexprognos för 2025. En detaljerad uträkning av timtaxan enligt miljöbalken finns i bilaga 8.

För 2025 prognostiseras självfinansieringsgraden för tillsyn enligt miljöbalken uppgå till 67 procent, d.v.s. i linje med VP 2024 och VP 2023 men marginellt lägre än VB 2023 (se figur 2 nedan). År 2023 låg självfinansieringsgraden för miljöbalken på 66 procent, vilket var högre än budgeterat. Denna avvikelse berodde framförallt på att intäktsutfallet slutade högre än budgeterat, personalomsättning och vakanser för tillsynspersonal till trots.

Nämnden har även genom systematiskt arbete över tid åstadkommit avsevärda förbättringar i fråga om självfinansiering. Som jämförelse kan nämnas att nämndens självfinansieringsgrad för tillsyn enligt miljöbalken, inklusive overheadkostnader, har ökat från 40 procent år 2006.

	VP 2023	VB 2023	VP 2024	Prognos 2025
Miljöbalkstillsyn (MB)				
<i>Självfin.grad MB</i>	64%	66%	63%	64%
Livsmedelskontroll				
<i>Självfin.grad Livsmedelskontroll</i>	72%	70%	73%	73%
MHN tillsyn	67%	68%	67%	67%

Figur 2: Självfinansieringsgrad miljöbalkstillsyn och livsmedelskontroll 2023-2025

Stockholm tillhör de kommuner i länet som har högst självfinansieringsgrad för tillsyn enligt miljöbalken, men utan att tillhöra de kommuner som har den högsta timtaxan (se figur 3 nedan). Som jämförelse var det endast fyra kommuner i länet som hade en lägre taxa och endast fem kommuner som inrapporterat en högre självfinansieringsgrad 2023 än Stockholm.

Justering av taxa för kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen

I enlighet med självkostnadsprincipen föreslås timtaxan justeras från 1 720 kr/timme till 1 790 kr/timme, dvs. en ökning med 4,1 procent. Den föreslagna timtaxehöjningen beror enbart på kostnadsökningar. Detta utgörs framförallt av ökade lönekostnader, ökade administrativa kostnader, ökade sociala avgifter, ökade lokal samt IT-kostnader.

Livsmedelslagstiftningen medger inte att restiden utgör en avgiftsgrundande post och specificeras på fakturan. Däremot tillåter lagstiftningen att den timtaxa som är grunden för den avgift som påförs verksamhetsutövarna inkluderar kostnaden för

inspektörernas restid. Restiden vid kontrollbesöken debiteras således inte särskilt, utan finansieras genom den högre timtaxan. Restiden beräknas utgöra cirka 20 procent av den utförda kontrolltiden.

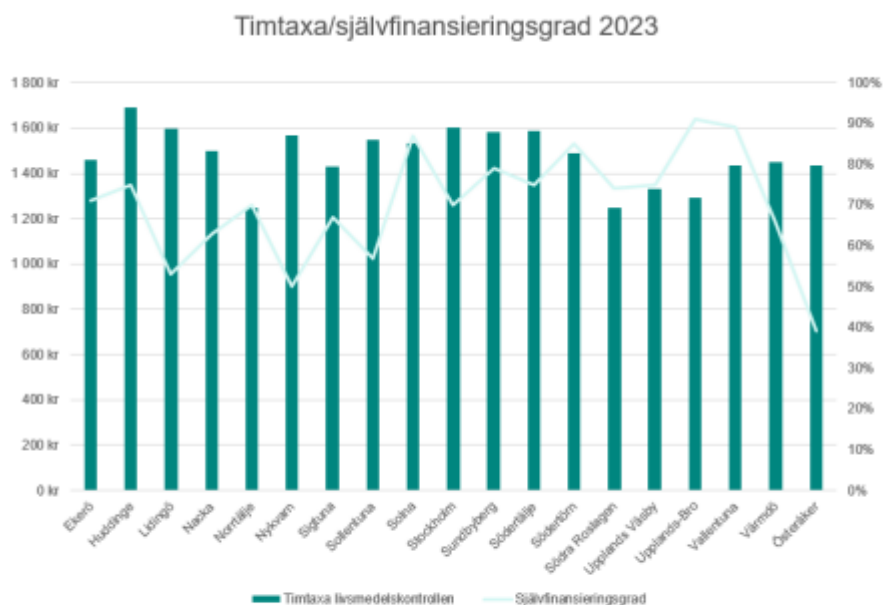
En detaljerad uträkning av timtaxan enligt livsmedels- och foderlagstiftningen finns i bilaga 9.

Den 1 april 2021 trädde en ny förordning (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter i kraft. Genom förordningen förändrades regelverket för finansieringen av livsmedelskontrollen. Den stora skillnaden är att system med förskottsdebiterade årliga avgifter ersätts med ett system med obligatorisk efterhandsdebitering. Övergången till det nya systemet med efterhandsdebitering, som nämnden påbörjade redan under 2021, medför fortsatta utmaningar ur såväl ett praktiskt som ekonomiskt perspektiv.

För 2025 prognostiserar förvaltningen att självfinansieringsgraden för livsmedelskontrollen kommer att ligga på 73 procent (se figur 2 ovan), trots ett minskat antal objekt samt ökning av ej debiterbar tillsyn och skattefinansierade budgetuppdrag som tar tillsynsresurser i anspråk. Att självfinansieringsgraden kunnat bibehållas på en fortsatt hög nivå beror på en justerad fördelning av nämndens overheadkostnader som medför en minskning av dessa kostnader för livsmedelskontrollen.

Nämnden har genom systematiskt arbete över tid åstadkommit avsevärda förbättringar i fråga om självfinansiering. Som jämförelse kan nämnas att nämndens självfinansieringsgrad för livsmedelskontrollen, inklusive overheadkostnader, har ökat kraftigt från 47 procent år 2006.

Stockholm har en i jämförelse med övriga kommuner i länet hög självfinansieringsgrad för kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningarna. Timtaxan ligger i det övre spannet bland de jämförbara kommunerna i länet 2023. Skillnaden i timtaxan mellan länets kommuner fluktuerar dock mellan åren då inte alla kommuner uppdaterar sin taxa årligen.

Figur 4: Relation mellan självkostnadsgrad och timtaxan för livsmedelskontrollen inom Stockholms län år 2023.

Ekonomiska konsekvenser

Med de föreslagna taxenivåerna beräknas intäkterna öka, för livsmedelskontrollen och miljöbalkstillsynen sammantaget, med cirka 2,0 mnkr och är en funktion av taxeökning (3,6 mnkr) i kombination med volymförändring (-1,6 mnkr).

Taxeökningen krävs för att bibehålla täckningen av förvaltningens kostnader för existerande och kommande debiterbar tillsynsverksamhet. Detta är en nettoökning av taxan efter samtliga vidtagna effektiviseringar. Volymförändring kan delvis balanseras med minskat antal inspektörer.

Kostnadsökningarna beror framförallt på ökade kostnader för personal, IT och gemensamma kostnader. Planering och omfördelning av resurser mellan tillsynsområden görs enligt behovsutredningen för tillsyn enligt miljöbalken och med beaktande av den nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken som beslutats hösten 2022. Omprioriteringar kan exempelvis ske till tillsynsområden med lägre debiteringsgrad där tillsyn är angelägen och ger större miljönytta.

Av figur 5 nedan framgår de ekonomiska konsekvenserna mer i detalj fördelat på miljöbalken och livsmedelskontrollen.

För livsmedelskontrollen blir intäktsökningen sammantaget 0,3 mnkr. Förändring av timtaxans storlek genererar en ökning av tillsynsintäkter om 1,8 mnkr som dock delvis reduceras av intäktsminskning om 1,5 mnkr, i form av volymförändringar. De minskade intäkterna i form av volymförändring beror på minskat antal uppskattade debiterbara timmar, dels med anledning av att antalet klagomål och RASFF-ärenden (kontroll vid livsmedelslarm) är relativt högt och inte fullt ut kan finansieras med

avgifter. Sammantaget leder detta till en osäkerhet kring vilken kontrolltid som kan debiteras, vilket i dagsläget leder till att färre timmar än vad som egentligen har utförts kan debiteras verksamheterna. Samtidigt konstaterar förvaltningen att anpassningen till efterhandsdebitering är ett omfattande arbete och att det kommer att ta tid innan de mer långsiktiga och permanenta konsekvenserna för finansieringen av livsmedelskontrollen framträder.

Tillsynsintäkterna prognostiseras öka med den nya taxan. Den prognostiserade intäktsökningen om totalt 2,0 mnkr baseras delvis på ökning av timtaxan i kombination med prognostiserade volymförändringar. Antagandet baseras på att antalet tillsynstimmar bedöms minska 2025 jämfört med 2024. Osäkerhetsfaktorer är främst utfall i personalomsättning, bortfall av tillsynsobjekt samt ifall omprioriteringar behöver göras mot andra tillsynsområden med lägre debiteringsgrad i syfte att uppnå större miljönytta.

mnkr	VP 2024	Tillsynsintäkter 2025 med föreslagen taxa och planerade timmar 2025	Ökning av tillsynsintäkter beroende på taxeökning	Volymförändring	Förändring totalt
Livsmedelskontrollen	44,7	45,0	1,8	-1,5	0,3
Miljöbalken	63,1	64,8	1,8	-0,1	1,7
Summa Tillsynsintäkter MHN	107,9	109,9	3,6	-1,6	2,0

Figur 5: Ekonomiska konsekvenser per område

Som anges i föregående avsnitt är tillsynen idag till största del avgiftsfinansierad. Efter taxehöjningen bedöms tillsynens självkostnadstäckning totalt sätt vara i linje med VP 2024 men marginellt högre för miljöbalkstillsynen. Att en del av tillsynsverksamheten kommer att vara skattefinansierad förklaras av att all tillsyn inte får debiteras, såsom:

- klagomål som är obefogade och där verksamhetsutövaren har fullgjort sin egenkontroll, inklusive RASFF-ärenden (kontroll vid livsmedelslarm) där ingen livsmedelsföretagare kan debiteras för kontrollen
- hantering av överklaganden
- remisser vid tillståndsprövningar av länsstyrelsen och mark och miljödomstolen
- proaktivt arbete för att upptäcka och förebygga matfusk och avfallsfusk

I den årligt återkommande jämförelsen mellan miljöförvaltningar i Stockholms län framgår att Stockholms miljöförvaltning har en hög självfinansiering både vad gäller miljöbalken och kontrollen enligt livsmedelslagstiftningen. Eftersom tillsynsområdena har olika självfinansieringsgrad är det särskilt viktigt att

förvaltningen utför tillsynen där behovet finns och gör mest miljönytta och inte planerar tillsynen utifrån självfinansieringsgraden.

Behovet av tillsyn förändras kontinuerligt. Förvaltningen bedömer dock att den totala volymen för tillsynen kommer att vara något lägre under 2025 och att medförande intäktsminskning till stor del balanseras med minskat antal inspektörer.

Möjlighet till indexreglering och ändringar av mindre betydelse genom nämndbeslut

Förvaltningen föreslår att det införs en möjlighet för nämnden att höja taxenivån för respektive taxa motsvarande PKV, prisindex för kommunal verksamhet.

Formuleringarna följer de förslag som rekommenderas av Sveriges Kommuner och Regioner, SKR.

En jämförelse över tid (från år 2010 till idag) visar att nämndens livsmedelstaxa i genomsnitt har höjts med 3,05 procent per år, vilket är exakt lika mycket som ovan nämnda index. Miljötaxan har höjts med i snitt 3,23 procent, vilket även det är en marginell skillnad mot PKV-index. Eftersom ett beslut om indexuppräknings inte behöver fattas av kommunfullmäktige utan får delegeras till respektive nämnd ser förvaltningen därför en effektiviseringspotential med möjlighet till indexhöjning under vissa år. Även om skillnaden över åren är marginell så kan differensen mellan PKV-index och nämndens beräknade taxejustering dock skilja uppemot 2-3 procentenheter enskilda år. Eftersom verksamhetsspecifika kända och planerade förändringar inte återspeglas i index kommer det nuvarande sättet att årligen uppskatta kommande kostnader för att bestämma taxenivå således sannolikt behöva användas som huvudregel.

Förvaltningen avser därmed att inför varje kommande revision göra en bedömning om en indexhöjning med tillräcklig säkerhet kan anses motsvara de kostnader nämnden förutser för just det kommande året. I så fall kan taxan höjas genom nämndbeslut och det årliga ärendet till kommunfullmäktige om taxehöjning utebli. Förvaltningen kan också komma att bedöma att förändringar i förutsedda kostnader sannolikt inte i tillräcklig grad kommer att återspeglas i index, till exempel om det skett större justeringar i verksamheten. I ett sådant fall kommer ett sedvanligt ärende i kommunfullmäktige om justering med annat belopp att föreslås.

Förvaltningen föreslår också att en möjlighet införs för nämnden att besluta om ändringar av mindre betydelse i samtliga taxor förutom livsmedelstaxan. Detta för att inte behov av mindre justeringar i någon taxa ska föranleda ett ärende om ändring i taxan hos kommunfullmäktige när ett sådant ärende annars kan utebli och ersättas med beslut om indexhöjning. Avsikten med denna möjlighet är främst att kunna uppdatera taxorna mot justeringar i lagstiftning eller annars när otydligheter eller ändrade behov identifieras.

Rättsligt stöd för taxeändringar av mindre betydelse på nämndnivå

Av 5 kap. 1 § kommunallagen (2017:725) framgår att det är fullmäktige som ska besluta i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen. Av 5 kap. 2 § kommunallagen framgår bland annat att ärenden som inte är av principiell vikt får delegeras till en nämnd. Förvaltningen bedömer därför att det finns utrymme för att delegera beslut om ändringar av mindre betydelse i taxorna till nämnden. Av 5 kap. 2 § kommunallagen framgår även att ärenden som enligt lag eller annan författning ska avgöras av fullmäktige inte får delegeras till en nämnd. Bemyndigandet för samtliga nämndens taxor förutom livsmedelstaxan³ anger att taxan ska beslutas av kommunen. Av 6 § livsmedelsavgiftsförordningen (2021:176), respektive 6 § förordningen (2006:1165) om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter, följer dock att avgifter för livsmedelskontroll ska fastställas på grundval av en taxa som kommunfullmäktige bestämmer. Förvaltningen bedömer därför att det rättsliga utrymmet att göra mindre justeringar i taxan för livsmedelstillsyn på nämndnivå på grund av förbudet i 5 kap. 2 § kommunallagen är oklart. För tillfället föreslås därför inte någon möjlighet till sådana justeringar för den taxan.

De exakta justeringarna i respektive taxa, som följer rekommendationer från Sveriges Kommuner och Regioner, framgår av nästa avsnitt.

Revidering av taxornas lydelse

Taxa för tillsyn enligt miljöbalken

Rättslig grund Av 27 kap. 1 § första och andra stycket miljöbalken följer att kommunen får meddela föreskrifter om avgifter för kommunens kostnader för prövning och tillsyn enligt miljöbalken eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av balken och för prövning och tillsyn med anledning av EU:s förordningar inom miljöbalkens tillämpningsområde. Det står kommunen fritt att bestämma om taxan och avgifternas storlek, dock givetvis inom den ram som uppställs av regeringsformen, kommunallagen (2017:725) och miljölagstiftningen. Detta innebär att avgifterna grundas på självkostnadsprincipen och måste stå i rimlig proportion till de kostnader som en verksamhetsutövare medför för tillsynsmyndigheten, även om en viss schablonisering av avgifterna av praktiska skäl är nödvändig.

Ändringar av taxans lydelse

Föreslagna förändringar i taxans bestämmelser redovisas nedan med kursiv text och motiveras vid behov i efterföljande kommentar.

Gällande lydelse

Avgiftsskyldighet

2 §

Avgift ska betalas av den som inom Stockholms stad har utövat, utövar eller ämnar utöva verksamhet eller vidta åtgärd som omfattas av miljöbalken och innefattas i miljö- och hälsoskyddsmyndens verksamhet enligt 1 § taxan.

Avgiftsskyldigheten omfattar den som rättsligt förfogar över mark, byggnad, anläggning eller anordning där sådan verksamhet har bedrivits eller bedrivs respektive den som annars är skyldig att avhjälpa olägenhet eller brist i sådan verksamhet.

Avgiftsskyldig enligt denna taxa ska enligt 27 kap. 3 § miljöbalken lämna de uppgifter som behövs för att avgiftens storlek ska kunna bestämmas.

Ny lydelse

Avgiftsskyldighet

2 §

Avgift ska betalas av den som inom Stockholms stad har utövat, utövar eller ämnar utöva verksamhet eller vidta åtgärd som omfattas av miljöbalken och innefattas i miljö- och hälsoskyddsmyndens verksamhet enligt 1 § taxan.

Avgiftsskyldigheten omfattar den som rättsligt förfogar över mark, byggnad, anläggning eller anordning där sådan verksamhet har bedrivits eller bedrivs respektive den som annars är skyldig att avhjälpa olägenhet eller brist i sådan verksamhet. *Fastighetsägaren är avgiftsskyldig för tillsyn över områdesskydd.*

Avgiftsskyldig enligt denna taxa ska enligt 27 kap. 3 § miljöbalken lämna de uppgifter som behövs för att avgiftens storlek ska kunna bestämmas.

Förvaltningen har uppmärksammat att taxan inte klargör ansvaret till betala tillsynsavgift i de fallen tillsynen inte sker i förhållande till konkreta åtgärder eller en konkret användning. Förvaltningen bedömer att ansvaret för att betala för tillsynen i dessa fall faller på fastighetsägaren och föreslår att detta förtydligas enligt nedan. Justeringen bedöms främst få betydelse för tillsyn över att föreskrifter i naturreservat eller strandskyddsbestämmelser har följts.

Gällande lydelse

Gällande taxa och avgiftsformer

3 §

Gällande timtaxa för nämndens handläggning enligt denna taxa är 1 410 kr.

...

Prövningsavgifter m.m. enligt 3 § a

4 §

Prövningsavgift enligt 3 § a ska betalas med de belopp som anges i tabell 1:A vid ingivandet av den som lämnar in en tillstånds- eller dispensansökan, en anmälan eller en registrering. *Om ett belopp i tabellen står angivet som timavgift ska avgiften tas ut i efterhand enligt de principer som anges i 7 § i taxan.* Prövningsavgift som inte framgår särskilt av tabell 1:A tas ut i efterhand enligt de principer som anges i 7 § taxan.

...

Ny lydelse

Gällande taxa och avgiftsformer

3 §

Gällande timtaxa för nämndens handläggning enligt denna taxa är 1 450 kr.

...

Prövningsavgifter m.m. enligt 3 § a

4 §

Prövningsavgift enligt 3 § a ska betalas med de belopp som anges i tabell 1:A vid ingivandet av den som lämnar in en tillstånds- eller dispensansökan, en anmälan eller en registrering. Prövningsavgift som inte framgår särskilt av tabell 1:A tas ut i efterhand enligt de principer som anges i 7 § taxan.

...

Ändringen i bestämmelsen i fjolårets taxeärende innebär att prövningsavgift som inte framgår av tabell 1:A tas ut som timavgift. Därmed saknas behov av att ta upp timavgifter i tabellen varför timavgifterna och den aktuella hänvisningen till timavgifter i tabell 1:A i 4 § i taxan därför bör utgå.

Gällande lydelse

Ändringar i tabell 1:A-C

14 § Miljö- och hälsoskyddsnämnden får om ändringar vidtas i miljöbalken, förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, miljöprövningsförordningen (2013:251),

Ny lydelse

Ändringar i gällande timtaxa

14 § Miljö- och hälsoskyddsnämnden får för kommande kalenderår besluta att höja timtaxan enligt 3 § med den procentsats för prisindex för kommunal verksamhet, PKV, som är publicerad på

förordningen (1998:940) om avgifter för provning och tillsyn enligt miljöbalken, eller annan i bilagorna särskilt utpekad lag eller förordning, göra motsvarande ändring i tabell 1:A-C.

Sveriges Kommuner och Regioners webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

Övriga ändringar i denna taxa samt tabell 1:A-C

15 §

Miljö- och hälsoskyddsnämnden får om ändringar vidtas i miljöbalken, förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, miljöprovningsförordningen (2013:251), förordningen (1998:940) om avgifter för provning och tillsyn enligt miljöbalken, eller annan i bilagorna särskilt utpekad lag eller förordning, göra motsvarande ändring i tabell 1:A-C.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden får därutöver besluta om ändringar i denna taxa så länge ändringarna inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Ändringarna i 14-15 §§ genomför möjlighet att justera taxenivån med index samt möjlighet för nämnden att besluta om ändringar av mindre betydelse, se ovan under rubriken ”Möjlighet till indexreglering och ändringar av mindre betydelse genom nämndbeslut”.

Ändringar i Tabell 1:A-C

Tabellerna som hör till miljöbalkstaxan reglerar provningsavgifter m.m. (1:A), årliga fasta avgifter (1:B) och undersökningsavgifter (1:C). Tabellerna har uppdaterats till följd av ändringar i tillsynsbehov och ny och ändrad lagstiftning. Föreslagna förändringar i tabell 1:A-C framgår nedan under särskilda rubriker för varje tabell.

Ändringar i Tabell 1:A

Tabellen justeras med att den nu föreslagna timtaxan om 1 450 kr ersätter den tidigare.

I föregående års taxerevision infördes stöd för uttag av timavgift för sådan provning som inte regleras i tabell 1:A i 4 §. Med anledning av denna justering saknas behov av att uttryckligen ange de provningsförfaranden som debiteras med timavgift i tabell 1:A. Dessa föreslås därför utgå. I några fall, där fast avgift respektive timavgift tillämpas för närliggande provningsförfaranden föreslås förtydligande kommentarer

behållas kring vad som ska debiteras med timavgift för att undvika oklarheter i den tänkta gränsdragningen.

Kod	Justering	Orsak
M1:1, M1:2, M1:3, M1:5, M1:6	Kompletteras med följande kommentar: Anmälan för att inrätta annan avloppsanordning enligt 13 § andra stycket FMH och 1 a § lokala hälsoskyddsföreskrifter för Stockholms kommun debiteras med timavgift	Då koden M1:4 behövs ett förtydligande kommentar för att undvika oklarheter i gränsdragningen
M2:1, M2:2	Kompletteras med följande kommentar: Ansökan om tillstånd för övriga typer av anläggningar än som avses i p.2 för utvinning av värme genom mark, ytvatten eller grundvatten över 20 kW upp till 10 MW samt ändring av befintligt tillstånd, debiteras med timavgift.	Då koden M2:3 och M2:4 utgår behövs ett förtydligande för att undvika oklarheter i gränsdragningen

Borttagna koder

Kod	Beskrivning	Justering	Orsak
M1:4	Anmälan för att inrätta annan avloppsanordning enligt 13 § andra stycket FMH och 1 a § lokala hälsoskyddsföreskrifter för Stockholms kommun	Utgår	Debiteras med timavgift direkt med stöd av 4 § i taxan
M1:7	Anmälan av gödselstad eller annan upplagsplats för djurspillning inom detaljplanerat område enligt 37 § FMH	Utgår	Samma som ovan
M2:3	Ansökan om tillstånd för övriga typer av anläggningar än som avses i p.2 för utvinning av värme genom mark, ytvatten eller grundvatten över 20 kW upp till 10 MW.	Utgår	Samma som ovan
M2:4	Ansökan om ändring av befintligt tillstånd, exempelvis ändring av situationsplan.	Utgår	Samma som ovan
M3:3	3. tillstånd för orm	Utgår	Samma som ovan
M4:1	Prövning av dispens från bestämmelserna i 6 § (gatumusik) i de lokala hälsoskyddsföreskrifterna för Stockholms kommun.	Utgår	Samma som ovan
M5:2	2. bassängbad för allmänheten eller som på annat sätt används av många människor	Utgår	Samma som ovan
M15:1	Anmälan om sanering enligt 28 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig	Utgår	Samma som ovan

	verksamhet och hälsoskydd		
M6:3	Dispens enligt 17 b § förordningen (2007:19) om PCB m.m.	Utgår	Samma som ovan
M14:3	Ansökan om tillstånd enligt 2 kap. 40 § förordning (2014:425) för yrkesmässig användning av växtskyddsmedel. 1. i sådana parker och trädgårdar dit allmänheten har tillträde och som inte omfattas av förbudet i 2 kap. 37 § 3, 2. inom idrotts- och fritidsanläggningar, 3. vid planerings- och anläggningsarbeten, 4. på vägområden samt grusytor och andra mycket genomsläppliga ytor, och 5. på ytor av asfalt, betong eller andra hårdgjorda material	Utgår	Samma som ovan
M14:4	Anmälan om att enligt 2 kap. 41 § förordning (2014:425) om yrkesmässig användning av växtskyddsmedel 1. på vägområden, för att förhindra introduktion, etablering eller spridning av a. invasiva främmande arter, eller b. karantänskadegörare enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/2031 eller enligt bestämmelser som genomför den förordningen, 2. på banvallar, och 3. inom områden som inte omfattas av förbud enligt 37 § eller krav på tillstånd enligt 40 § och som har en sammanhängande area överskridande 1 000 kvadratmeter där allmänheten får färdas fritt.	Utgår	Samma som ovan
M:8	Ansökan om tillstånd eller dispens för omhändertagande av avfall inom egen	Utgår	Samma som ovan

	fastighet eller eget omhändertagande av avfall enligt 15 kap. 24 § miljöbalken samt övriga anmälningar, tillstånd och undantag enligt renhållningsordningen		
M9:3	Dispens enligt 3 kap. 15 § AF (bygg- och rivningsavfall)	Utgår	Samma som ovan
M12:1	Registrering av verksamhet som behandlar avfall och omfattas av allmänna regler	Utgår	Samma som ovan

Ändringar i Tabell 1:B

De fasta årliga avgifterna i tabellen justeras genom att den nu föreslagna timtaxan om 1 450 kr ersätter den tidigare.

Fasta årliga avgifter enligt tabellen omfattar endast avgiftsgrupper som avser verksamhetsområden som är representerade geografiskt inom Stockholm. Tabell 1:B uppdateras därför regelbundet i takt med att nya verksamhetsområden tillkommer inom Stockholms stad. Fram till dess att avgiftsgrupperna har införts i tabellen debiteras verksamheterna med timavgift. Likaså utgår som regel sådana avgiftsgrupper ur tabellen där det uppmärksammas att verksamhetsområdet inte längre förekommer inom staden eller där en timavgiftsdebitering bedöms som mer lämplig. Fasta årliga avgifter kan även införas för befintliga verksamhetsområden där förvaltningen ser ett behov av en mer regelbunden tillsyn av branschen.

Samtliga nya och justerade koder, samt orsaken till justeringen, framgår av tabellerna nedan.

Nya koder

<i>Kod</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Timmar</i>	<i>Orsak</i>
<i>-intervall</i>		<i>2024</i>	
85.3001-5	Tandläkarmottagning. Intervall: Tandvårdsverksamhet med 10 eller flera behandlingsstolar. Tillsyn av rör som behöver saneras från amalgam omfattas inte av fast årlig avgift utan debiteras i förekommande fall med extraordinär tillsynsavgift enligt 6 § i taxan utöver fast årlig avgift.	2	Tidigare intervall 1-2 ersätts med denna kod då det inte bedöms lämpligt att göra skillnad i fast avgift utifrån om avloppsrören har sanerats från kvicksilver. Förvaltningen erfar att sanering behöver upprepas med jämna mellanrum och debiteras utanför fast avgift.
85.3001-6	Tandläkarmottagning. Intervall: Tandvårdsverksamhet med färre än 10 behandlingsstolar. Tillsyn av rör som behöver saneras från amalgam omfattas inte av fast årlig avgift utan debiteras i förekommande fall med extraordinär tillsynsavgift enligt 6 § i taxan utöver fast årlig avgift.	1	Tidigare intervall 3-4 ersätts med denna kod då det inte bedöms lämpligt att göra skillnad i fast avgift utifrån om avloppsrören har sanerats från kvicksilver. Förvaltningen erfar att sanering behöver upprepas med jämna mellanrum och debiteras utanför fast avgift.

Justerade koder

Följande avgiftskoder har behövt justeras enligt ovan. Hur koden har justerats och vad orsaken till justeringen är framgår av respektive kommentar nedan.

<i>Kod</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Justering</i>	<i>Orsak</i>
<i>-intervall</i>			
24.46-4	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer i industriell skala tillverka 1. naturläkemedel ... Intervall: Anläggning för att genom endast fysikaliska processer i industriell skala tillverka mer än 10 ton men högst 2 000 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter per kalenderår.	Intervall justeras till 24.46-5	Justeras för att beskrivningen ska överensstämma med motsvarande intervall i Ecos
24-46-5	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer i industriell skala tillverka 1. naturläkemedel ... Intervall: Mer än 10 ton färg eller lack per kalenderår, eller mer än 5 000 ton gasformiga kemiska produkter per kalenderår genom destillation, eller tillverkning av andra kemiska produkter.	Intervall justeras till 24.46-1	Justeras för att beskrivningen ska överensstämma med motsvarande intervall i Ecos
63.10008-1	Byggande av infrastruktur - T-bana Nacka-Söderort	Timmarna justeras från 140 till 90	Det nya antalet timmar bedöms bättre motsvara tillsynsbehovet
63.10008-2	Byggande av infrastruktur - T-bana Arenastaden	Timmarna justeras från 70 till 50	Det nya antalet timmar bedöms bättre motsvara tillsynsbehovet
63.10008-3	Byggande av infrastruktur - T-bana Barkarby	Timmarna justeras från 70 till 30	Det nya antalet timmar bedöms bättre motsvara tillsynsbehovet
63.10008-4	Byggande av infrastruktur - T-bana depå Högdalen	Timmarna justeras från 90 till 60	Det nya antalet timmar bedöms bättre motsvara tillsynsbehovet
63.10101	Spåranläggning i drift för lokal kollektivtrafik med en sammanlagd spårlängd över 80 kilometer.	Timmarna justeras från 210 till 350	Det nya antalet timmar bedöms bättre motsvara tillsynsbehovet
90.440	Yrkesmässig behandling av farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 2 500 ton per kalenderår. Den fasta avgiften gäller inte om behandlingen är tillståndspliktig enligt någon annan bestämmelse i 29 kapitlet.	Intervall 4 införs	Justeras för att klargöra att intervall behöver väljas i Ecos

Borttagna koder

Följande avgiftskoder har behövt justeras enligt ovan. Hur koden har justerats och vad orsaken till justeringen är framgår av respektive kommentar nedan.

<i>Kod</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Justering</i>	<i>Orsak</i>
<i>-intervall</i>			
50.1005	Anläggning för tvättning av fler än 250 upp till 2000 personbilar per kalenderår eller mer än 50 upp till 400 tvättar av andra fordon såsom lastbilar, traktorer eller andra vägfordon per kalenderår.	Utgår	Lämpligare att tillsynen debiteras med timavgift
50.2009-1	Fordonsverkstäder med 1-5 anställda. Oljeavskiljare finns.	Utgår	Lämpligare att tillsynen debiteras med timavgift
50.2009-2	Fordonsverkstäder med 1-5 anställda. Oljeavskiljare saknas.	Utgår	Lämpligare att tillsynen debiteras med timavgift
63.10104	Nybyggnad av spåranläggningar	Utgår	Lämpligare att tillsynen debiteras med timavgift
85.3001-1	Tandläkarmottagning. Intervall: Tandvårdsverksamhet med 10 eller flera behandlingsstolar där amalgam sätts in eller tas ut där verksamheten bedrivs i lokaler med avloppsrör som inte är kvicksilversanerade.		Intervallen 1-4 ersätts med 2 nya intervall 5-6 inom samma kod (se ovan under nya koder).
85.3001-2	Tandläkarmottagning. Intervall: Tandvårdsverksamhet med 10 eller flera behandlingsstolar där amalgam sätts in eller tas ut där verksamheten sker i lokaler med avloppsrör som utifrån inkommen dokumentation till tillsynsmyndigheten bedömts vara fria från kvicksilver.		Samma som ovan
85.3001-3	Tandläkarmottagning. Intervall: Tandvårdsverksamhet med färre än 10 behandlingsstolar där amalgam sätts in eller tas ut där verksamheten bedrivs i lokaler med avloppsrör som inte är kvicksilversanerade.		Samma som ovan
85.3001-4	Tandläkarmottagning. Intervall: Tandvårdsverksamhet med färre än 10 behandlingsstolar där amalgam sätts in eller tas ut där verksamheten bedrivs i lokaler med avloppsrör som utifrån inkommen dokumentation till tillsynsmyndigheten bedömts vara fria från kvicksilver.		Samma som ovan

Ändringar i Tabell 1:C

Tabellen justeras med att den nu föreslagna timtaxan om 1 450 kr ersätter den tidigare.

Taxa för kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen

Rättslig grund

Av EU:s kontrollförordning 2017/625 följer en skyldighet för medlemsstaternas kontrollmyndigheter att ta ut vissa obligatoriska avgifter, däribland avgift för uppföljande kontroll av avvikelser som ursprungligen inte var planerad. I övrigt lämnar kontrollförordningen det öppet för medlemsstaterna att själva organisera hur kontrollen finansieras, så länge systemet säkerställer tillräckliga finansiella resurser för kontrollen.

Enligt 28 § livsmedelslagen (2006:804) respektive 28 § lag (2006:805) om foder och animaliska biprodukter får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om skyldighet att betala avgift för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet. Bemyndigandet innefattar också en rätt att föreskriva en skyldighet för kommuner att ta ut sådana avgifter. Med stöd av bemyndigandet har regeringen i livsmedelsavgiftsförordningen (2021:176), LAF, respektive foder- och ABP avgiftsförordningen (förordning [2006:1165] om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter), FABPAF, föreskrivit att en kontrollmyndighets kostnader för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet ska täckas av avgifter. Därutöver finns vissa särskilda bestämmelser om avgifter i förordning (2006:812) om offentlig kontroll av livsmedel som importeras från ett tredje land respektive i förordning (2011:1060) om kontroll vid export av livsmedel för sådan kontroll som utförs med stöd av dessa förordningar. Av 6 § LAF respektive 6 § FABPAF följer att om kontrollmyndigheten är en kommun ska avgifter fastställas av den kommunala nämnd som utför kontrollen på grundval av en taxa som kommunfullmäktige bestämmer.

Vad gäller avgifternas storlek anges i 17 § LAF respektive 13 § FABPAF att avgifterna ska beräknas på grundval av den allmänna principen om tillräckliga finansiella resurser i artikel 78.1 kontrollförordningen 2017/625. Det innebär i sak att kommunerna ska beräkna timtaxan enligt självkostnadsprincipen. Avseende obligatoriska avgifter enligt kontrollförordningen finns dock särskilda bestämmelser i artikel 81-82 som anger vilka av kontrollmyndighetens kostnader som får ligga till grund för en beräkning av avgiften. Det finns inga hinder för en kommun att lägga kontrollförordningens bestämmelser till grund även för beräkningen av de frivilliga avgifterna.

Ändringar av taxans lydelse

<u>Gällande lydelse</u>	<u>Ny lydelse</u>
Timtaxa (timavgift)	Timtaxa (timavgift)

7 § Vid tillämpningen av denna taxa är timtaxan (timavgiften) 1 720 kronor per timme kontrolltid.	7 § Vid tillämpningen av denna taxa är timtaxan (timavgiften) 1 790 kronor per timme kontrolltid.
---	---

Förvaltningen föreslår att timtaxan i 7 § justeras till 1 790 kronor per timme kontrolltid i enlighet med vad som tidigare angetts i detta tjänsteutlåtande.

<p><u>Gällande lydelse</u></p> <p>Avgift för registrering av livsmedelsanläggning</p> <p>9 § Den som anmäler en livsmedelsanläggning, anläggning för dricksvattenförsörjning eller för tillverkning av snus eller tuggtobak för registrering ska betala en avgift motsvarande en timmes kontrolltid enligt 7 §.</p> <p>Avgiftsskyldigheten gäller även den som anmäler registrering av en anläggning med anledning av att den har övergått till en ny aktör.</p>	<p><u>Ny lydelse</u></p> <p>Avgift för registrering av anläggning som omfattas av livsmedelslagstiftningen</p> <p>9 § Den som anmäler en anläggning som omfattas av livsmedelslagstiftningen för registrering ska betala en avgift motsvarande en timmes kontrolltid enligt 7 §.</p> <p>Avgiftsskyldigheten gäller även den som anmäler registrering av en anläggning med anledning av att den har övergått till en ny aktör.</p>
--	---

Bestämmelsen justeras genom att uttrycket livsmedelsanläggning byts mot *anläggning som omfattas av livsmedelslagstiftningen*. Syftet med justeringen är att klargöra att taxan även omfattar kontroll av kontaktmaterialanläggningar och eventuella andra kontrollområden som kan tillkomma inom ramen för livsmedelslagstiftningen framöver.

<p><u>Gällande lydelse</u></p>	<p><u>Ny lydelse</u></p> <p>Ändringar i gällande timtaxa</p> <p>20 § Miljö- och hälsoskydds nämnden får för kommande kalenderår besluta att höja timtaxan enligt 3 § med den procentsats för prisindex för kommunal verksamhet, PKV, som är publicerad på Sveriges Kommuner och Regioners webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.</p>
---------------------------------------	--

Bestämmelsen genomför möjlighet att justera taxenivån med index, se ovan under rubriken "Möjlighet till indexreglering och ändringar av mindre betydelse genom nämndbeslut".

Taxa för tillsyn enligt lagen om åtgärder mot föroreningar från fartyg

Sedan 1 juli 2023 har nämnden tillsynsansvar för fritidsbåtshamnar enligt LÅFF.

<u>Gällande lydelse</u>	<u>Ny lydelse</u>
<p>Överklagande</p> <p>7 §</p> <p>Bestämmelser om överklagande av miljö- och hälsoskyddsmyndens beslut enligt denna taxa finns i 9 kap. 2 § lagen om åtgärder mot förorening från fartyg</p>	<p>Verkställighet</p> <p>7 §</p> <p>Av 9 kap. 6 § andra stycket lagen om åtgärder mot förorening från fartyg följer att ett beslut om avgift enligt denna taxa gäller omedelbart även om det överklagas, om inte något annat följer av beslutet.</p> <p>8§</p> <p>Bestämmelser om överklagande av miljö- och hälsoskyddsmyndens beslut enligt denna taxa finns i 40- 44 §§ förvaltningslagen (2017:900).</p>

En ny bestämmelse införs som förtydligar att avgiftsbeslut enligt 9 kap. 6 § andra stycket LÅFF gäller omedelbart om inte annat framgår av beslutet.

Någon bestämmelse som anger att beslut om avgift enligt LÅFF kan överklagas finns inte i LÅFF. Detta då avgiftsbeslut inte ingår i den uppräkningslista som återfinns i 9 kap. 2 § LÅFF. Någon avsikt att förhindra överklagande av avgiftsbesluten framgår inte av förarbetena till lagen. Reglerna får alltså anses bero på ett förbiseende och förvaltningen har också fått signaler från regeringskansliet att bestämmelserna ska ses över och rättas till i den delen.

I avsaknad av tydliga bestämmelser om överklagande kan nämndbeslut typiskt sett överklagas av kommunmedlemmar med stöd av bestämmelserna i 13 kap. kommunallagen (laglighetsprövning). Förvaltningen konstaterar dock att denna möjlighet till en begränsad laglighetsprövning, om den avgiftsskyldige är kommunmedlem, inte är tillräcklig för att tillgodose en enskilds rätt till domstolsprövning av ens civila rättigheter och skyldigheter enligt artikel 6.1 i Europakonventionen. Av praxis framgår att domstolar trots avsaknad av en uttrycklig rätt att överklaga ett beslut kan överpröva ett beslut som rör en enskilds civila rättigheter och skyldigheter direkt med stöd av Europakonventionen (MÖD 2017:50). Trots att rätten till överklagande således inte uttryckligen framgår av LÅFF bedömer förvaltningen att avgiftsbesluten enligt den aktuella taxan bör kunna överklagas med stöd av 40-44 §§ förvaltningslagen. Taxan ändras därför på så sätt att det anges att bestämmelser som anger hur beslut ska överklagas finns i 40-44 §§ förvaltningslagen.

<u>Gällande lydelse</u>	<u>Ny lydelse</u>
	<p>Ändringar av mindre betydelse</p> <p>9 § Miljö- och hälsoskyddsnämnden får besluta om ändringar i denna taxa, så länge ändringarna inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.</p>

Nytt bemyndigande för nämnden att besluta om ändringar av mindre betydelse, se ovan under rubriken ”Möjlighet till indexreglering och ändringar av mindre betydelse genom nämndbeslut”.

Ändringar av mindre betydelse i taxan enligt lagen om sprängämnesprekursorer, lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa, strålskyddslagen samt marknadskontroll

Nedan framgår nya bestämmelser i respektive taxa för delegation till nämnden att besluta om ändringar av mindre betydelse, se mer ovan under rubriken ”Möjlighet till indexreglering och ändringar av mindre betydelse genom nämndbeslut”.

Taxa för Stockholms miljö- och hälsoskyddsnämnds tillsynsverksamhet enligt lagen om sprängämnesprekursorer

<u>Gällande lydelse</u>	<u>Ny lydelse</u>
	<p>8 §</p> <p>Miljö- och hälsoskyddsnämnden får besluta om ändringar i denna taxa, så länge ändringarna inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.</p>

Taxa för Stockholms miljö- och hälsoskyddsnämnds tillsynsverksamhet enligt lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa

<u>Gällande lydelse</u>	<u>Ny lydelse</u>
	<p>9 §</p> <p>Miljö- och hälsoskyddsnämnden får besluta om ändringar i denna taxa, så länge ändringarna inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt..</p>

Taxa för Stockholms miljö- och hälsoskyddsnämnds tillsynsverksamhet enligt strålskyddslagen

<u>Gällande lydelse</u>	<u>Ny lydelse</u>
	9 § <i>Miljö- och hälsoskyddsnämnden får besluta om ändringar i denna taxa, så länge ändringarna inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.</i>

Taxa för Stockholms miljö- och hälsoskyddsnämnds marknadskontroll

<u>Gällande lydelse</u>	<u>Ny lydelse</u>
	10 § <i>Miljö- och hälsoskyddsnämnden får besluta om ändringar i denna taxa, så länge ändringarna inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.</i>

Remissammanställning

Ärendet har initierats av Miljö- och hälsoskyddsnämnden och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 31 oktober 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Av Stockholms stads budget framgår att miljö- och hälsoskyddsnämndens myndighetsutövning och tillsynsarbete ska prioriteras och utvecklas i syfte att säkerställa stockholmarnas hälsa och säkerhet samt lika och rättvisa regler för näringslivet. God och likvärdig service ska underlätta för företag att starta och verka i Stockholm. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska också säkerställa en fortsatt hög intäktsfinansieringsgrad.

Stadsledningskontoret konstaterar att Stockholms stad tillhör de kommuner i Stockholms län som har högst intäktsfinansieringsgrad för tillsyn enligt miljöbalken och livsmedelskontrollen men utan att tillhöra de kommuner som har de högsta timtaxorna. Med föreslagna taxehöjningar förväntas intäktsfinansieringsgraden för år 2025 för tillsyn enligt miljöbalken vara 64 procent och livsmedelskontrollen 73 procent, vilket är något högre samt lika mycket som i miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhetsplan för 2024.

Stadsledningskontoret anser att revideringen av taxan är väl anpassad till det allmänna kostnadsläget och den aktuella lagstiftningen på området. Det är av vikt att miljö- och hälsoskyddsnämnden följer utvecklingen av intäktsfinansieringsgraden nogsamt. Nämnden bör fortsätta det utvecklingsarbete som pågår med digitalisering, effektivisering och prioritering av verksamheten för att bibehålla, men även på sikt öka, intäktsfinansieringsgraden.

Stadsledningskontoret gör den sammanfattande bedömningen att justeringarna av taxorna för år 2025 är motiverade utifrån kostnadsläget, principen om att verksamhetsutövare ska betala tillsynsavgifter som motsvarar den faktiska tidsåtgången och de fasta avgifterna samt för att bibehålla en hög intäktsfinansieringsgrad.

Nämnden föreslår ett bemyndigande från kommunfullmäktige att årligen ha möjlighet att indexjustera avgifterna med SKR:s prisindex PKV samt göra ändringar av mindre betydelse genom nämndbeslut. Indexet är avsett att användas av kommunerna som underlag vid beräkning av kostnadernas utveckling i fasta löner och priser.

Stadsledningskontoret konstaterar att förslaget om att indexjustera avgifterna med PKV samt göra ändringar av mindre betydelse genom nämndbeslut möjliggör för nämnden att löpande kompensera för allmänna kostnadsökningar i taxan samt att förslaget bidrar till effektivitet. Förslaget är i linje med kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktiges budget för 2025 där ett antal taxor i kommunen från och med 2025 ska indexuppräknas utifrån PKV. Stadsledningskontoret vill framhålla vikten av att nämnden utgår från sedvanlig tidplan om ärendet kräver beslut av kommunfullmäktige.

Stadsledningskontoret konstaterar att utgångspunkten för 2026 års indexuppräkning bör vara oktober månad 2025 som publiceras på SKR:s hemsida, förutsatt att kommunfullmäktige beslutar att fastställa taxan under 2024.

Prisindex kommunal verksamhet, källa: SKR

	2024	2025	2026	2027	2028
Prisindex kommunal verksamhet	4,6	0	3	2,9	3,4

Reservationer m.m.

Miljö- och hälsoskyddsämnden

Särskilt uttalande av Elin Hjelmestam (L) och Torbjörn Erbe m.fl. (M)

Inflation, höga räntor och högre skatter är några av anledningarna till att det blivit allt dyrare att vara företagare i Stockholm. Samtidigt har taxorna för allt ifrån VA-taxorna till tillsynstaxorna ökat. När det blir allt dyrare att vara företagare blir det allt viktigare att staden upplevs som lösningsorienterad, serviceinriktad och informativ vad gäller tillsynsverksamheten. Det är även av stor vikt att företagarna upplever sig ha god kommunikation med stadens olika instanser – ett område där det de senaste åren funnits mer att önska.

Moderaterna tror också att det finns goda möjligheter att effektivisera mycket av miljö- och hälsoskyddsämndens tillsynsverksamhet – inte minst för att på så vis kunna minska antalet timmar företagare behöver debiteras för tillsynsverksamheten.